

Innst. 112 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:5 S (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Audun Lysbakken om karakterfri barneskole

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre forskriftene i opplæringslova som sier at det ikke er anledning til å gi vurdering med karakter i grunnskolen til og med 7. klasse, og at det heller ikke åpnes for forsøksordninger med karakterer på barnetrinnet.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Are Helseth, Martin Henriksen og Tone Merete Sønsterud, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Haugen Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til representantforslaget.

Komiteen er opptatt av en god tilbakemeldingskultur i skolen slik at elevene, og deres foreldre, er kjent med hvordan de ligger an i skolearbeid.

Komiteen mener dette er en viktig forutsetning for å sikre god læring i skolen og viser til satsingen på «kultur for læring» som er ment å bedre tilbakemeldingskulturen i skolen.

Komiteen viser til paragraf 1–4 i opplæringsloven, som gir kommuner og fylkeskommuner en mulighet til å prøve ut nye pedagogiske og organisatoriske løsninger. Komiteen mener denne adgangen i opplæringsloven bidrar til god skoleutvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at gjeldende forskrift til opplæringslova, som regulerer rammer for lokalt initierte forsøk, slår fast at slike forsøk kun skal innvilges dersom «det er rimelig grunn til å anta at forsøket totalt sett vil kunne føre til en opplæring som er bedre for elevene».

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at dersom det skal være grunn til å sette i gang forsøk på karakterer på barnetrinnet, må det være fordi det finnes tydelige funn innenfor skoleforskningen som tilsier at dette vil virke læringsfremmende. Disse medlemmer mener at forskningsresultatene ikke peker i den retningen. Tvert imot viser forskning fra Universitetet i Bergen (Diseth og Samdal), der forskerne over flere år har studert elevenes oppfatning av arbeidsmiljøet i skolen, at elevene ikke motiveres når man retter oppmerksomheten fra mestringsglede over til prestasjon. Disse medlemmer viser til at denne studien har vært gjennomført hvert fjerde år siden 1983, og er en del av det internasjonale forskningsprosjektet «Helsevaner blant skoleelever. En WHO-undersøkelse i flere land.»

Disse medlemmer mener at skolen ikke bør være en ideologisk slagmark, og mener i så måte at en forsøksordning med karakterer på barnetrinnet kun er politisk initiert, og ikke faglig initiert. En innføring av karakterer i barneskolen er politisk kontroversielt og har ikke flertall i Stortinget. Dette tatt i betraktning og på bakgrunn av norske og internasjonale studier ser disse medlemmer derfor ingen grunn til at det skal startes forsøksordninger med karakterer på barnetrinnet. Disse medlemmer fremmer derfor forslaget i dokumentet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener det er et gode i den norske skolen at det er stort rom for lokale forsøk med nye metoder innenfor pedagogikk og organisering. Det er en lang tradisjon for å tillate også forsøk som bryter med stortingsflertallets politikk. Dette ble gjort både under regjeringen Bondevik II som tillot forsøk med såkalt mappeevaluering, og regjeringen Stoltenberg som tillot forsøk med felleskarakter i hovedmål og sidemål.

Flertallet mener representantforslaget vil bryte med tradisjonen for å tillate forsøk i norsk skole som har stått seg godt under vekslende regjeringer og stortingsflertall.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er kritiske til den praksis et slikt forslag vil føre til, fordi det vil være problematisk om Stortinget skal vedta hvilke forsøk og forskningsprosjekter som skal tillates innenfor forskjellige sektorer i samfunnet.

Disse medlemmer viser til at lokale forsøk er regulert gjennom opplæringsloven. Disse medlemmer viser til at representantforslaget i realiteten innebærer en innskrenkning i bruken av lovhjemler som allerede er gitt av Stortinget, og at en slik endring vil måtte behandles i en egen lovsak og ikke i et representantforslag.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre deler intensjonen i

representantforslaget om at dagens praksis med karakterer i grunnskolen ikke skal endres, og er tilfreds med at regjeringen har varslet at det ikke vil bli fremmet forslag om å innføre karakterer i barneskolen. Disse medlemmer viser til at dette er i tråd med synet disse partier drev valgkamp på i 2013.

Disse medlemmer mener på generelt grunnlag at forsøksvirksomhet i skolen er positivt og kan bidra med verdifull kunnskap og innsikt. Disse medlemmer stiller seg derfor positivt til at det gjennomføres forsøk i norsk skole, men vil understreke at alle forsøk må ha en tydelig avgrensning i både omfang og tid, at alle forsøk er faglig begrunnet og at de evalueres i etterkant.

Disse medlemmer vil advare mot å tillate forsøk som gjennom sitt omfang kan oppfattes som en snikinnføring av karakterer i barneskolen. Disse medlemmer mener dette vil være å undergrave forsøksinstituttet.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen videreføre forskriftene i opplæringslova som sier at det ikke er anledning til å gi vurdering med karakter i grunnskolen til og med 7. klasse, og at det heller ikke åpnes for forsøksordninger med karakterer på barnetrinnet.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:5 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes og Audun Lysbakken om karakterfri barneskole – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 28. januar 2014

Trond Giske

leder

Henrik Asheim

ordfører